

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/240/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713212769
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Priehoda
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6713212769.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Priehodu a členov senátu JUDr. Márie Podhorovej a JUDr. Klaudie Koskovej v právnej veci navrhovateľky: K. R., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H., T. J. XXXX/XX, zastúpená splnomocnenou Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom 040 01 Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 264 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky zo dňa 02.02.2015 proti rozsudku Okresného súdu Zvolen číslo konania 13C/127/2013-131 zo dňa 15.12.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh v celom rozsahu zamietol v dôsledku dôvodne vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku navrhovateľky voči odporcovi. V odôvodnení rozsudku súd konštatoval, že mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že navrhovateľka s odporcom uzatvorili zmluvu o úvere dňa 18. 3. 2009, predmetom ktorej bol úver vo výške 300 eur s tým, že dlžníčka sa zaviazala zaplatiť veriteľovi istinu zvýšenú o poplatok vo výške 264 eur v 12 mesačných splátkach po 47 eur mesačne. Súd z evidenčnej karty navrhovateľky zistil, že dňa 30. 11. 2009 uhradila navrhovateľka odporcovi spolu sumu 564 eur. Nakoľko voči uplatnenému nároku odporca vzniesol námietku premlčania, súd s poukazom na ustanovenie § 100 ods. 1, a § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka skúmal dôvodnosť premlčania uplatneného nároku a vychádzal z predpokladu, že pokiaľ sa v danom prípade jednalo o nárok o vydanie bezdôvodného obohatenia, došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, kedy skutočne došlo k získaniu peňažných prostriedkov zaplatených navrhovateľkou z poskytnutého úveru. Pokiaľ v súlade s ustanovením § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka v danom prípade nešlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, súd vychádzal z predpokladu, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 3 roky od poskytnutia peňažného plnenia, ktorého vydania sa navrhovateľka ako bezdôvodného obohatenia voči odporcovi v konaní domáhala. V odôvodnení uznesenia súd konštatoval, že k splneniu predpokladov pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nemôže dôjsť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vznikne. Subjektívna premlčacia doba preto môže začať plynúť najskôr začiatkom objektívnej lehoty. Okamihom, od ktorého sa začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby odvíjal, je teda okamih vzniku zodpovednostného vzťahu z bezdôvodného obohatenia a to bez ohľadu na to, či oprávnený subjekt o svojom práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vedel, alebo nie. Keďže návrh bol doručený na súd dňa 31.07.2013 a premlčacia doba začala plynúť dňom 30.11.2009 a uplynula dňa 30.11.2012, súd návrh navrhovateľky z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania ako bezdôvodný zamietol, nakoľko v danom prípade už objektívna lehota uplynula. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods.

1 O.s.p. a odporcovi, hoci v konaní úspešnému účastníkovi konania, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko si ich odporca v konaní neuplatnil.

Proti rozsudku okresného súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Okresný súd podľa jej názoru nesprávne zhodnotil skutkový stav veci a vyvodil nesprávny právny záver predovšetkým pokiaľ súd vychádzal z predpokladu, že v danom prípade nešlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane odporcu. V prejednávanom prípade ide podľa názoru navrhovateľky o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane odporcu, čo odôvodňuje navrhovateľka aj vo svojom vyjadrení, v ktorom uvádza skutočnosti, prečo je potrebné posudzovať daný prípad ako úmyselné bezdôvodné obohatenie. Odporca sa pravidelne nachádza v situácii, že v zmysle zákona nemá nárok na ním požadované úroky a poplatky za poskytnutie spotrebiteľského úveru a to z dôvodu, že jeho zmluvy o úveroch poskytovaných spotrebiteľom nie sú v súlade s príslušnou právnou úpravou. Navrhovateľka poukázala na to, že v prípade odporcu sa nejedná o riziko, respektíve hypotetickú možnosť, že nebude mať nárok na úroky a poplatky za ním poskytnuté peňažné plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. Zákon explicitne uvádza, kedy sú takéto úvery považované za bezúročné a bezpoplatkové a preto, ak odporcom predformulované zmluvy neobsahujú obligatórne náležitosti, stávajú sa ex lege bezúročnými a bezpoplatkovými. Jedinou možnosťou, kedy by mohol takéto plnenie bez právneho dôvodu odporca prijať a zároveň si ho ponechať zostáva situácia, keď sa nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ním prijatého premlčí a on toto premlčanie v konaní pred súdom úspešne namieta. V predmetnom konaní došlo práve k takejto situácii. Navrhovateľka má za to, že je nutné považovať konanie odporcu za úmyselné a preto aplikovať na daný právny spor ustanovenia Občianskeho zákonníka o 10 ročnej premlčacej dobe. Na základe dlhoročného konania odporcu je možné vyvodiť, že je preňho oveľa prijateľnejšie ignorovať právnú úpravu slúžiacu na ochranu spotrebiteľa, neuvádzať vo svojich zmluvách zákonom obligatórne vyžadované údaje, požadovať od spotrebiteľa nezákonne vysokú odplatu a to všetko za tým účelom, aby sa obohatil na úkor spotrebiteľov. Odporca tak jednoznačne zneužíva svoje silnejšie postavenie vo vzťahu k spotrebiteľovi pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv a prijíma od nich plnenia, na ktoré nemá právny nárok. Ohľadom vedomosti odporcu v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi poukázala navrhovateľka na odvolanie odporcu v konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5C/82/2014, v ktorom odvolaní samotná spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poukazuje na problematiku spotrebiteľských úverov a to tak, že uvádza rok 2009 ako moment, od ktorého je táto problematika diskutovaná aj v masovokomunikačných prostriedkoch, z čoho je zrejmé, že odporca si je vedomý svojho konania v rozpore s dobrými mravmi na úkor spotrebiteľov už minimálne od roku 2009. Aj napriek tomu svoje obchodné praktiky využíva dodnes s vedomím, že sú v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Je teda zrejmé, že odporca má snahy úmyselne sa bezdôvodne obohacovať. Navrhovateľka na základe uvedeného navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vrátil vec súdu 1. stupňa na ďalšie konanie a priznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania, ktoré si súčasne vyčísliła a uplatnila.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Navrhovateľka sa návrhom datovaným dňa 25.07.2013, doručeným Okresnému súdu Zvolen dňa 31.07.2013 domáhala voči odporcovi zaplatenia sumy 264 eur s príslušenstvom titulom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa odporcu na úkor navrhovateľky a to prijatím plnenia bez právneho dôvodu. Nárok mal navrhovateľke vzniknúť na základe uzatvorenej zmluvy o úvere zo dňa 18.03.2009, na základe ktorej odporca poskytol navrhovateľke úver vo výške 300 eur, pričom navrhovateľka namietala absenciu podstatných obligatórných náležitostí v úverovej zmluve v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d/, e/, h/, i/, j/, k/ zákona číslo 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho považovala poskytnutý úver podľa ustanovenia § 4 ods. 3 uvedeného zákona za bezúročný a bez poplatkov. V návrhu uviedla, že bola uvedená do omylu zo strany odporcu (predložením absolútne neplatnej zmluvy v časti úrokov a poplatku), v dôsledku čoho uhradila na jeho účet sumu podľa zmluvy vo výške 564 eur, teda o 264 eur viac, než na čo mal odporca zákonný nárok, čím sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Odporca v písomnom vyjadrení k návrhu datovanom dňa 13. 2. 2014 okrem skutkových a právnych okolností spochybňujúcich dôvodnosť návrhu vzniesol i námietku premlčania a navrhol nárok v celom rozsahu zamietnuť.

Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej „Občiansky zákonník“) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

Podľa ustanovenia § 107 ods. 1a 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany odporcu sa okresný súd predovšetkým zameral v konaní na skúmanie dôvodnosti tejto procesnej obrany odporcu. Plynutie premlčacej doby súd právne posudzoval podľa lehoty upravenej v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka (objektívna premlčacia doba) a podľa ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka (subjektívna premlčacia doba). V danom prípade z hľadiska právneho posúdenia premlčacej doby bola zásadná objektívna lehota, pričom okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku len v stručnosti konštatoval, že v danom prípade podľa názoru súdu nejde o úmyselné bezdôvodné obohatenie a preto právo navrhovateľky sa premlčí za 3 roky odo dňa, keď k nemu došlo, avšak bez bližšieho zdôvodnenia svojich úvah ohľadom prijatého právneho názoru o neúmyselnosti bezdôvodného obohatenia sa odporcu na úkor navrhovateľky.

Odvolací súd sa preto podrobnejšie zaoberal odvolacou námietkou navrhovateľky, ktorá zotrváva na názore, že odporca získal bezdôvodné obohatenie úmyselne. Všeobecne možno povedať, že ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívna premlčacia doba a zároveň je vylúčené, aby plynula potom, ako uplynie objektívna premlčacia lehota. V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí teda, kedy povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Ak nie sú splnené podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil, nakoľko zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto sa pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O priamy úmysel pri bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel (prítomnosť vedomostnej i vôľovej zložky). O nepriamy úmysel ide, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzrozumený.

Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie však nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi odporcu pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, respektíve jeho vedomosť o tom, že viaceré jeho nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv súdom vyhlásené za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu odporcu bezdôvodne sa obohacovať by bolo nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia konkrétnej úverovej zmluvy s konkrétnymi zmluvnými stranami preukázať, že odporca, ako úverový veriteľ, v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel, alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje na úkor dlžníkov. Odporca uzavrel s navrhovateľkou zmluvu o úvere podľa jej obsahu v zmysle § 497 a nasledujúceho zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky čo do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Odporca skutočne chcel získať odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, táto skutočnosť ale nedokazuje jeho úmysel získať

bezdôvodné obohatenie. Odporca v čase uzavretia zmluvy dňa 18. 3. 2009, ani v čase prijatia platieb od navrhovateľky, nemohol vedieť ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr v dôsledku neskorších legislatívnych zmien prijatých za účelom úpravy práv a povinností v spotrebiteľských zmluvách v záujme ochrany práv spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, súd eventuálne posúdi zmluvu o úvere uzavretú s navrhovateľkou ako zmluvu v rozpore so spotrebiteľským právom, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd v neposlednom rade poukazuje na početné zmeny a novely zákonných ustanovení upravujúcich spotrebiteľské zmluvy tak v Občianskom zákonníku, ak aj v osobitných právnych normách upravujúcich spotrebiteľské právo (najmä zák. č. 258/2001 Z.z., neskôr prijatý zák. č. 129/2010 Z.z., zák. č. 250/2007 Z.z.) v jednotlivých obdobiach účinnosti a platnosti, v dôsledku ktorých je taktiež značne obtiažne jednoznačne a nespochybniteľne preukázať úmysel odporcu, ako veriteľa, už v čase uzatvárania zmlúv o spotrebiteľských úveroch uzatvárať tieto zmluvy s úmyslom bezdôvodne sa obohacovať na úkor úverových veriteľov.

V prejednávanej príhode navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že by už v čase uzavretia úverovej zmluvy existoval úmysel odporcu, a že by tento smeroval k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (unesenie dôkazného bremena). Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a taktiež v sporových konaniach nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS3/97, II. ÚS 251/03).

Ak nebolo v konaní zo strany navrhovateľky bez akýchkoľvek pochyb preukázané úmyselné konanie odporcu pri získavaní bezdôvodného obohatenia, ktoré by malo vplyv na predĺženie objektívnej premlčacej doby z troch na desať rokov v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd 1. stupňa postupoval správne, ak zohľadnil ako relevantnú trojročnú objektívnu premlčaciu dobu plynúcu odo dňa poskytnutého plnenia navrhovateľkou, teda odo dňa 30. 11. 2009. Správny bol potom aj záver súdu, že pokiaľ začala premlčacia doba v danom prípade plynúť odo dňa 30.11.2009 a uplynula dňom 30.11.2012, pokiaľ podala navrhovateľka na súd návrh na začatie konania dňa 31.07.2013, podala ho po uplynutí objektívnej premlčacej doby a následne potom súd správne návrh v celom rozsahu ako premlčaný zamietol.

Odvolací súd potom na základe uvedeného, po vysporiadaní sa s dôvodmi odvolania, rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení a ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ako v odvolacom konaní úspešnému účastníkovi konania náhradu trov druhostupňového konania nepriznal, nakoľko tento účastník si trovy odvolacieho konania v súlade s ustanovením § 151 ods. 1 O.s.p. nevyčísil ani ich nežiadal priznať a odvolací súd tak má za to, že si trovy odvolacieho konania neuplatňuje.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.